

# ВЕЛИЧКА НАСТРАДИНОВА ОДИСЕЙ СЕ ЗАВРЪЩА

[chitanka.info](http://chitanka.info)

В един хубав ден... Впрочем, денят беше хубав около Средиземно море, където щеше да стане това, което стана, а в Англия валеше обичайният дъжд, да не говорим за Гренландия, където бушуваха невероятни ледени бури.

И тъй, в този хубав ден хората, на които това им беше работата, забелязаха да се приближава към Земята странно тяло. За минути бяха проведени междуконтинентални съвещания, как да се постъпи с неизвестното тяло, но докато се вземе решение да бъде ли то унищожено или не, нищо неподозиращото тяло спокойно кацна край Баалбекската тераса. Държанието му беше явно миролюбиво.

Начаса хеликоптерите от три страни бяха насочени към Баалбекската тераса. Когато първият закръжи над огромните каменни блокове, гласът на пилота заекна от изумление:

— Коменданте, там долу това яйце се отваря и от него се люпи някакъв... Човек? Но да! Човек! Протяга се, като че дълго време е стоял неподвижно. Облекло? Дявол знае! Изглежда, съблякъл се е в яйцето, защото е по... нещо като, как да ви кажа... Да слеза ли? Най-накрая, нали все някой трябва да го свърши? Кацам. Да опитам да вляза във връзка. Други нареждания? Да, ще предавам всичко. След мен са момчетата. Фотокамерата ми е в ред.

И така, пилотът, нехайно до безстрашие момче (забележете — не: „безстрашно до нехайство“), се приближи на двайсетина метра от „яйцето“, което с удоволствие се изтягаше под слънцето и викна:

— Ей там, кой сте вие?

Човекът засмяно и лениво отговори нещо, което за най-голямо мое учудване пилотът разбра. А след като разбра, още повече се учуди. Защото „онзи“ говореше на старогръцки език, а нашият любезен познайник — пилотът, бе изучавал четири години тоя отвратителен предмет в частното училище на Хектор Икономиди, където го бе прадила баба му — гъркиня.

И тъй, пилотът успя да чуе:

— Ти кой си?

Половин минута след като се съвзе, забравеният старогръцки, примесен с порядъчна доза новогръцки (дар от бабата и Хектор Икономиди), изплува в съзнанието му и той отвърна:

— Аз съм пилот. А ти?

— Аз съм Одисей от Земята.

— От коя държава?

— От Итака. Елада.

— Моля, без шеги. Гърция не изстрелва космически кораби.

— А защо?

— Ами защото няма възможност.

— Говориш някакви непонятни думи. Кой те е учил? Или може би си роб? От коя страна те купиха?

— Не са ме купили и не съм роб.

— А какъв си? И кой ти даде да яздиш това великанско водно конче?

— Ка-акво?

— Ти май не разбираш. Трябва да ти обясня нещата, но не ми се виждаш много умен.

Пилотът пропусна покрай ушите си обидата и викна в микрофона:

— Коменданте, момчетата да включат и резервните магнетофони. — После се обърна към онзи, който се нарече Одисей: — Готово. Почвай!

— Отначало? Родил съм се в Итака и се наричам Одисей...

— Извинявай, но без литературни отклонения, ако може.

— Момко, искаш ли да говоря или не?

— Добре де, разправяй!

— Извърших много подвизи и слепият старец ги възпя. А когато дойде краят на земните ми дни, боговете не ме отпратиха в Елисейските полета, както другите герои, а ме дадоха отново на Цирцея, за да ме възкреси и направи безсмъртен. Всичко това също е описано подробно в поемата „Телегония“. Дотук хорските писания свършват и започват най-великите ми и от никого незнайни подвизи...

— Момент. Коменданте, слушате ли? А, не разбирате. А аз разбирам що-годе. Позволявам си един съвет — докарайте по някакъв начин някой, който знае старогръцки, за да се оправи по-добре от мен в тая галиматия... Този тук казва, че е Одисей. Онзи, онзи, от Илиадата. Не ми изглежда луд, по-скоро... се подиграва... Да, ще продължа... По-нататък, моля!

— Ти с кого говореше? С някой от боговете?

— Ха, това оставаше! Бог! Шкембестото старче с червения нос! Ах, простете, коменданте!... Аз говорех със своя началник, нещо като

вашия Агамемнон, ако, разбира се, не ме подхлъзваш!

— Какво е това „подхлъзваш“?

— Ами... да ме лъжеш... но, моля ти се, извинявай и... продължавай...

— Тогава „подхлъзване“ е нещо добро. Да излъжеш враг е добродетел. А аз съм хитър в измамите. Известен ти е Троянският кон, нали? Е, боговете оцениха хитростта ми и умението ми да се справям с всяко положение. Всъщност, цялата Одисея е била едно изпитание, за да се уверят боговете в качествата ми, преди да ми поверят най-славния подвиг, предопределен за човек — странствуването из небето. Когато ме възнесоха на Олимп, в двореца на боговете цареше униние. Гръмовецът предвиждаше края си. „Само ти, многоопитни Одисей, можеш да ме спасиш“ — каза. И ми обясни божественото битие. Показа се, че боговете, и то още бабата и дядото на Мълниеносеца — Уран и Тита, която после нарекли Гея, заедно с Хиперион, Рея, Кронос, Порфирион, Агрий и още доста се били преселили на Земята отнякъде. И дълго Уран си управлявал мирно и тихо достойните атланти, но когато разбрал, че Кронос се готви да го детронира, изпратил атлантската царица... ех, как ѝ беше името... с едно димящо и гърмящо гърне към това „някъде“ да съобщи за предстоящия преврат, но царицата не се върнала. Уран бил детронирани, Кронос станал цар, но бил толкова глупав, че допуснал да бъде съборен от своите деца, родили се тук, на Земята, предвождани от Зевс. А сега самият Гръмовец чувствувал, че ще го свали някой още нероден, че идеята на всички богове и че аз трябва да потърся помощ от това „някъде“, за да не се стигне до такъв печален край. За тая цел Хефест вече бил изковал димящо яйце, Атина надарила яйцето със способността да летим, оставало само аз да вляза в него, да отпътувам към това „някъде“ и да предам една неголяма, излята от неизвестен метал тръба. Щял съм да пътувам около хиляда години нататък и още толкова — обратно. И Зевс се надяваше, че ще получи помощ не покъсно от хиляда години след това. Та, моля, кажете на главния олимпийски жрец да съобщи на Зевс, че съм се върнал.

— Момент. Коменданте, този тук приказва дявол знае какво. За космически пътешествия от преди две хиляди години, бил ходил някъде и се връщал... Изпратил го Зевс. Оня, да, същият, от Илиадата... Извинете, коменданте, но поставете се на мое място... Да,

добре. Да. Да. Слушайте. Одисей, моят началник ще ви свърже с вашия Зевс, само че трябва да изчакате карантинния период. Сега ще дойдат да ви вземат. Всичко ще се уреди, само малко търпение. Може да поспите час-два...

— А, изчаквате благоприятно разположение на звездите? Или жертвоприношението не е готово?... Добре. Ей, че ще е чудесно да си поспя под нашето старо слънце. Е, хайде, дано Хермес ми доведе красиви сънища. Заслужавам си ги.

И Одисей се излегна на един напечен камък и заспа като новороден.

В това време в научните среди по света имаше суматоха.

Шест професори по класическа филология бяха изтръгнати от класическото им спокойствие и заедно с щаб от специалисти и електронни устройства заумуваха над магнетофонните откровения на тъй наречения Одисей. Установи се, че старогръцкия му език е безупречен, логичният строеж на изреченията не предизвикваше съмнение.

Междувременно учените-космолози (те в същност бяха единствените, които спокойно гледаха на тая тревога), пушеха и разменяха мнения.

Със светкавична бързина бяха подготвени карантинни помещения. Свръхзвукови самолети и тромави хеликоптери се насочиха към местопроизшествието, натъпкани с внушителен брой учени. Ревът им не смути блажения сън на скитника между звездите, стана нужда внимателно да го събудят и отведат все още сънен. Той спа и в самолета.

Край „яйцето“ останаха да се мотаят няколко дузини делови люде да го фотографират, филмират и накрая да приберат и него в търбуха на един въздушен гигант, за да го отправят със съответния ескорт там, дето му бяха определили място.

Благодарение на господата журналистите събитието не можа да бъде скрито до окончателното му изясняване. Статиите за летящите дискове бяха заместени с новата сензация и на Одисей се наложи да разговаря с учените посредством телевизията още на другия ден. Той се прозяваше, настояваше да го оставят да се наспи и от време на време употребяваше думи, които не бяха записани в старогръцката литература, вероятно по естетически съображения. Специалистите

обогатяваха старогръцкия речник, други техни колеги — познанията си относно неизвестните сплави (изследваха металическия корпус на „яйцето“), а астрономите усилено търсеха някаква невзрачна звезда от нищожна величина, наречена от Одисей Слънцето на Мойра, която, според него, била целта на пътуването му.

На следващия ден той се оживи видимо, когато стана дума за пътешествията му. Навярно му доставяше удоволствие да гледа смаяни физиономии на телевизионния екран.

Говореше за оранжеви двойни слънца, понесли вихрени гриви след себе си и техните опалени спътници, за комети като разперени паунови опашки, за тихи зъзнеци планети, които напразно обикалят немощни звезди, просейки малко топлинка, за кервани от астероиди...

Но тези, които му задаваха въпроси, се интересуваха от едно — има ли „там някъде“ живот.

— Ами да! — отвърна Одисей. — Но да не ви дават боговете да се срещнете с такъв живот! Какви ли не изчадия се намират по небето. Например, на около шестстотин години път оттук има една отвратителна жалка планета, закачена на някакво хилаво слънце, която ми се стори безобидна — по повърхността ѝ сякаш се люлееше безбрежен океан, но щом я доближих, забелязах, че там се блъскат някакви огромни мехури. Внезапно един от тях подскочи и опита да погълне моето яйце, но когато Атина и Хефес правят нещо, те знаят как да го построят. Яйцето проби мехура. Той се пръсна на трептящи парцали. Тези парцали тутакси бяха глътнати от други мехури, които се вдигнаха вкупом и хукнаха да ме гонят; за щастие, бяха безкрайно бавни. Не ви съветвам, ако ви се случи път натам, да спирате на тая проклета топка. Аз я кръстих Хидра, защото боговете не ми казаха името ѝ. А, между другото, кога ще говоря със Зевс? Добре. Друг път ми се случи да мина край гигантски фунии, разселени на гигантско кълбо. Те изпускаха красиви зигзаговидни стълбове пушек, които насмалко не ме погубиха. Това кътче се намира на около 780 години път оттук. Не ви съветвам да се отбивате и в тоя оазис. Впрочем, веднъж срещнах една истинска красавица, с бели планини, със зелени морета и жълтообагрени равнини, но движение по нея не забелязах. Възможно е обитателите ѝ да са твърде дребни. В повечето случаи планетите са скучни сиви или черни кълба, а слънцата — това е вече красота, да не говорим за кометите...

— А, Мойра? Как изглеждаше Мойра?

И Одисей съжалително поклати глава:

— За мое прискърбие, Мойра я нямаше.

— Как тъй я нямаше? Сигурен ли сте? Как определяхте местонахождението ѝ?

— Атина ми беше изтъкала златна паяжина. Ако ахатовият паяк на нея се отклоняваше от центъра, значи отклонил се бях и аз. Това ставаше, когато изкривявах пътя, за да видя нещо по-отблизо. Щом вземех вярната посока, паякът изпълзяваше в средата. Когато достигнех Мойра, паякът щеше да запее благозвучен пеан. И ето, паякът запя, а пред мен нямаше никаква Мойра. Имаше само облаци прах, през които прозираше едно самотно слънце. А паякът пееше пеан и аз помислих, че след като боговете понякога са невидими, то не е изключено да се реят из тези облаци и изхвърлих тръбата през предназначенията за това отворстие. Но никой не я пое и тя последва яйцето като изоставено кученце. След като се повъртях и се наслушах на паешкото пеене, реших да се връщам. Обърнах кораба към Земята, паякът млъкна и зае мястото си в центъра. А тръбата ме следваше и затова си я прибрах. — (Тръбата отпосле създаде голяма работа на учените). — Явно боговете бяха напуснали Мойра и я бяха разрушили.

— А как виждахте всичко това, за което разказвате? Вашето „яйце“ е непрозрачно.

— Във вълшебния кристал на Атина. Трябва да разгледате добре яйцето. Кристалът е свързан чрез тънък лъч с повърхността. Лъчът вижда, кристалът уголемява.

— Не страдахте ли от скука по дългия път?

— Какво е това „скука“?

На въпроса дадох друга модификация:

— Какво правехте в космическия кораб?

— Разглеждах звездите, а когато нямаше такива наблизо, спях. За един безсмъртен не е нищо да проспие 50–60 години и да се събуди без главоболие.

— С какво се хранихте из пътя, мистър Одисей?

— С нектар и амброзия.

— Храна за две хиляди години? Къде беше струпана?

— В яйцето. Вижете, там има два сребърни съда. Май че е останало малко амброзия в единия.

(На химиците се отвори допълнителна работа.)

— А как живеете с такова нищожно количество храна?

— Когато боговете нахранят някой смъртен с нектар и амброзия, той става безсмъртен и не огладнява със столетия. На мен ми се случи да ям не повече от седем-осем пъти...

— И вие сега сте безсмъртен?

— За съжаление, истински безсмъртия няма. Всичко е относително. Щом даже боговете се бояха от края си, то значи, че безсмъртието е всъщност една дължина на живота, необхватна за краткотрайните човешки умове. Ако някой живее седем хиляди години, то той ще се стори безсмъртен на този, който живее седемдесет години.

— Мистър Одисей, ние отлагахме, но, след като се уверихме в безмерната ви схватливост, време е да ви кажем, че вашите богове са мъртви.

— Подозирах го. Но се преструвах, за да не ги обидя, ако случайно са живи. Жалко за Атина. За Гръмовежда не жаля, но Атина беше най-умното и красиво същество, обитавало Земята.

— Вие твърдите, че наистина боговете са съществували?

— Ха! Та нали съм ги виждал! Или мислите, че сам бих могъл да си построя димящо яйце и да полетя за собствено удоволствие!

— А защо някой от боговете не тръгна към Мойра?

— Бяха твърде тежки и едри. За тях би било нужно огромно яйце и много повече дим, а боговете вече бяха изгубили част от силата си и не можеха да го сътворят. И по какъв начин ли е настъпил краят им? Дали ги е споходила старост, раздор или се е родил по-силният от Зевс и го е свалил? Кой сега царува на Олимп?

Последва смях. Казаха му, че богове въобще няма. Това страшно развесели Одисей:

— Ха-ха-ха! Значи боговете се самоизтребиха, а хората останаха! Тъй им се пада! Бяха дошли кой знае откъде, играеха си с нас като с оловни фигурки, разпореждаха се със Земята, като че ли е тяхна! Боговете измряха, а Одисей остана! Струваше си да блуждая две хиляди години, за да науча това.

Опитаха се да му обяснят, че боговете изобщо не са съществували. Одисей се нацупи:



— Да не се надлъгваме! Богове имаше. Боговете се погубиха благодарение на своите разногласия. И по-добре! — И изведнъж, разтревожен, Одисей запитва: — А вие, вие хората, които сега сте могъщи като богове, вие съгласни ли сте? Искан да кажа — живеете ли в съгласие?

Съобщено му бе, че за съжаление, хората не живеят чак до там в съгласие.

Одисей помръкна:

— А аз мислех, че като нямате богове, сте поумнели. Та вие можете да се самоизтребите, както се изтребиха боговете!

Увериха го, че поне засега тая опасност е ограничена и го попитаха какво желае да прави, след като свърши карантинния му период и след като разкаже всичко което знае, на учените.

— Аз съм цар на Итака. Ще си царувам.

Обясниха му деликатно, че това не е съвсем възможно.

— Е, не държа чак толкова да съм цар, щом не може — отвърна Одисей. — Аз разговарях със сянката на Ахил и той ми призна, че е по-добре да си орач на земята, отколкото над мъртви да властвуваш скръбно. Ще попътувам из вашия свят, а после ще се върна при моята вярна Пенелопа!... Какво повече е нужно на Одисей?

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 10 от 1971 г.

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.